Redacţiunea şi Administraţiunea:
BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„Gazeta“ iese în fiecare ḑi.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România şi străinătate:
pe anŭ 40 fr., pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

Se prenumeră:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţi.

Anunciurile:
O seriă garmond 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ.
Manuscripte nu se retrămită.

Nr. 10. SÂMBĂTĂ, 16 (28) Ianuarie. 1888.

Jubileulŭ de 50 de anĭ
alŭ
„GAZETEI TRANSILVANIEI“.

Budapesta, 5 Ianuarie 1888.

Te salutŭ şi te felicitŭ pentru jubileulŭ de 50 de anĭ alŭ foii.

V. Babeş.

Caransebeşŭ, 6 Ianuarie 1888.

Vĕ felicitămŭ la anulŭ alŭ 50-lea de luptă pentru apĕrarea drepturilorŭ nóstre naţionale.

Vĕ urămŭ şi în viitorŭ tăriă neînfrântă!

Românii din Caransebeşŭ.

Aradŭ, 6 Ianuarie 1888.

Onóre Domnului Georgiu Bariţŭ! Laudă „Gazetei“! Inainte, la jubileulŭ amicului Aureliu! Salutare!

Dr. G. Popa.

Craiova, 1 Ianuarie 1888.

„Salutămŭ cu bucuriă serbarea jubileului de 50 de anĭ alŭ „Gazetei Transilvaniei“.

Deşi liberĭ, n'amŭ uitatŭ serviţiile aduse de „Gazetă“ — apĕrătórea drepturilorŭ nóstre — ţĕrilorŭ române, în timpŭ când pressa dela noi era înăbuşită de censura străină.

Trăiéscă fundatorulŭ „Gazetei“, d. George Bariţŭ! Memoriă eternă continuatorului ei Iacobŭ Mureşianu! Trăiéscă actualulŭ redactorŭ alŭ „Gazetei“ Dr. A. Mureşianu!

Vieze pururea acestŭ organŭ eminamente naţionalŭ, ca sĕ fiă sentinelă neadormită a apĕrărei limbei şi naţionalităţii române de pretutindenea!

Profesorii liceului.

Budateleců, 12 Ianuarie 1888.

Primiţĭ căldurósele mele felicitărĭ la jubileu!

Măriuţa Silvia Dănilă.

Ponorelŭ, 5 Ianuarie 1888.

Din inimă sinceră dorescŭ „Gazetei Transilvaniei“ ḑile senine.

Dée Dumneḑeu, ca acéstă stea conducĕtóre a poporului românŭ sĕ învingă tóte obstaculele aniversândŭ şi jubileulŭ de 100 de anĭ.

Nicolau Coroiu Ponoreanŭ,
preotŭ gr. cat.

Romosŭ, 29 Decemvre 1887.

Regretŭ din adênculŭ inimei că din causa timpului gerosŭ nu potŭ lua parte personalŭ la jubileulŭ celui mai vechiu şi mai românescŭ ḑiarŭ, care de o jumĕtate de seculŭ apĕră cu abnegaţiune, cu perseveranţă şi cu o putere stoică interesele acelui poporŭ, din care sunt fericitŭ a face şi eu parte.

Primesce, stimate Domnule Redactorŭ, cele mai căldurόse urărĭ de felicitare la festivitatea, nouĕ tuturorŭ scumpă şi memorabilă.

Laurianŭ Bercianŭ.

Ghirişul de lângă Mociu, 4 Ianuarie 1888.

La jubileulŭ „Gazetei Transilvaniei“ tótă Câmpia românéscă strigă:

„Gazeta“ sĕ trăéscă,
Naţia sĕ fericéscă!

Blaga, preotŭ.

Veneţia inferióră, 3 Ianuarie 1888.

Cu finea anului espiratŭ 1887 ḑiarulŭ ce aveţĭ onóre a'lŭ redigea, „Gazeta Transilvaniei“, a împlinitŭ o jumĕtate de seculŭ dela prima sa apariţiune. In acestŭ intervalŭ lungŭ nu a cruţatŭ nicĭ jertfe, nicĭ ostenele, luptândŭ neîntreruptŭ pentru lăţirea culturei şi civilisaţiunei, precum şi pentru susţinerea şi apĕrarea drepturilorŭ şi libertăţii poporului românŭ.

Acuma, la începutulŭ altei jumĕtăţĭ de seculŭ în care a intratŭ, nu'i putemŭ ura demnei nóstre „Gazete“ altfelŭ, decâtŭ ca Atotputintele Dumneḑeu sĕ'i ajute şi sĕ-o protégă, ca şi de aci încolo sĕ pótă lupta cu acelaşŭ zelŭ şi abnegaţiune pentru înaintarea şi prosperarea neamului nostru românescŭ.

In numele corpului didacticŭ dela scóla capitală gr. or. din Veneţia inf.

Ioanŭ Capĕtă, înv. dir.

Budapesta, 10 Ianuarie 1888.

Primiţĭ felicitările mele la jubileulŭ de cincĭdecĭ de anĭ alŭ „Gazetei Transilvaniei!“

Sĕ trăiţĭ, Domnule Redactorŭ, împreună cu ceilalţĭ lucrătorĭ dela fóiă, mulţĭ anĭ fericiţĭ!

Ioanŭ Cuzmanŭ.

Braşovŭ, 12 (24) Ianuarie 1888.

Este astăḑĭ o adevĕrată fatalitate pentru Nemaghiarĭ a scì bine ungaresce.

Acésta ne-a dovedit'o şi debutulŭ celŭ mai nou alŭ deputatului sasŭ alŭ Sibiiului d. Oskar de Meltzl în dieta ungară, cu ocasiunea desbaterei bugetare.

Meltzl le-a vorbitŭ „părinţilorŭ patriei“ din Sandor-utza frumosŭ ungaresce despre Saşĭ şi despre păsurile lorŭ; le-a vorbitŭ aşa de frumosŭ încâtŭ părea că l'a lăptatŭ o mamă din Dobriţinŭ orĭ din Sárospatak, nu una a căreia propărinţĭ îşĭ derivă originea din Ţĕrile de josŭ.

A voitŭ sĕ convingă onorabilulŭ deputatŭ pe representanţii poporului maghiarŭ, că este unŭ interesŭ de frunte maghiarŭ ca Sasulŭ sĕ remână Sasŭ pe pămêntulŭ ardelenescŭ, unde vieţuesce de optŭ sute de anĭ, şi sĕ nu se facă Ungurŭ.

A voitŭ mai departe d-lŭ Meltzl sĕ convingă pe „patrioţii“ din drépta şi din stânga, că Sasiĭ, deşi numĕră numai 200,000 suflete, nu se vorŭ maghiarisa nicĭodată, şi de aicĭ a conchisŭ cu-o cutezată logică, că Maghiarii nicĭ că au intenţiunea de a-i maghiarisa.

Şi ce rĕspunsŭ, credeţĭ, a primitŭ d-lŭ Meltzl, după ce într'o cuvêntare lungă ş'a datŭ atâta silinţă de a reduce totŭ autogonismulŭ dintre Saşĭ şi Ungurĭ la o simplă neînţelegere?

I s'a rĕspunsŭ din partea ministrului-preşedinte Tisza, că numai dela Saşĭ depinde pacea şi buna înţelegere cu maghiarismulŭ, că n'au decâtŭ sĕ înceteze domnii dela „Tagblatt“ din Sibiiu, şi alţii ca ei, de a se mai plânge despre nedreptăţirĭ, şi atuncĭ Saşii şi cu Ungurii din Ardealŭ vorŭ forma o falangă.

Ér câtŭ pentru afirmarea lui Meltzl, că Saşii nu potŭ fi maghiarisaţĭ, i-a rĕspunsŭ deputatulŭ stângei estreme, voinicosulŭ Helfy Ignatz, într'unŭ modŭ cu totulŭ caracteristicŭ şi multŭ instructivŭ.

Meltzl — ḑise Helfy — şĭ-a combătutŭ propria sa afirmare, că Saşii n'ar puté fi maghiarisaţĭ, prin strălucitulŭ discursŭ ungurescŭ, ce l'a rostitŭ.

Étă fatalitatea, ce ajunge pe Nemaghiarii, carĭ vorbescŭ bine ungaresce. Lorŭ nu li se mai crede nimicŭ, căcĭ ei pe limba lorŭ pierŭ; individualitatea lorŭ nu mai are nicĭ unŭ preţŭ îndată ce le-au datŭ dovadă, că sciu ungaresce. Atâta le este lorŭ de ajunsŭ, ca sĕ-şĭ susţină perniciosulŭ planŭ de a face pe toţĭ cetăţenii statului sĕ vorbéscă aceeaşĭ limbă şi sĕ formeze o falangă cu Ungurii.

Deputatulŭ Meltzl, deşi se sêmte atrasŭ cătră guvernulŭ ungurescŭ, cu care ar voi sĕ facă causă comună, cu tóte că Saşii nu suntŭ înţeleşĭ cu principiile lui fundamentale, totuşĭ a avutŭ netactulŭ a face amintire de-o „cestiune săsésca“ în Ardélŭ.

A uitatŭ onorabilulŭ deputatŭ, că Maghiarii din dietă nu vorŭ sĕ scie de-o cestiune săsésca, orĭ românéscă, şi décă aḑĭ mai admitŭ esistenţa unei cestiunĭ, este póte numai cea bulgară, pentru care a se interesa se mai credŭ datorĭ. Câtŭ pentru cetăţenii nemaghiarĭ ajunge décă îşĭ plătescŭ dările regulatŭ şi sĕ supunŭ legilorŭ. Ce le şi trebue mai multŭ?

Se pare că d-lŭ Meltzl nicĭ nu are aspiraţiunĭ mai marĭ, căcĭ a primitŭ proiectulŭ de bugetŭ, deşi conferenţa deputaţilorŭ naţionalĭ săsescĭ din dietă a hotărîtŭ ca sĕ nu'lŭ priméscă.

Sĕ ne permită însĕ deputatulŭ Sibiiului a-i spune, că acestŭ modŭ de procedere nu va face alta decâtŭ a încuragia pe şoviniştĭ în tendinţele lorŭ de maghiarisare.

Décă d-lŭ Meltzl nu scie sĕ producă în favórea Saşilorŭ din Ardélŭ, decâtŭ o aprobare directă şi indirectă a totŭ ce s'a făcutŭ în contra lorŭ de cătră Ungurii dela putere, atuncĭ póte se dobêndéscă în adevĕrŭ formarea unei „falange“ între Sasii şi Ungurii din Ardélŭ, dér a unei falange, în care Saşii dela flancŭ vorŭ rĕmâne cei striviţĭ la părete, ca şi pănă acuma.

Ar fi vai de „cestiunea săsésca“ din Ardélŭ, décă nu ar mai esista pentru ea o altă soluţiune mai démnă şi mai naturală.

Din camera ungară.

In şedinţa dela 17 Ianuarie n. a camerei ungare, continuându-se desbaterea bugetului, deputatulŭ naţionalŭ sasŭ *Oskar Meltzl* a ţinutŭ unŭ discursŭ, în care a tratatŭ *cestiunea săsésca*, adecă situaţiunea actuală politică a Sasilorŭ ardelenĭ, vederile şi dorinţele lorŭ.

Schimbările cele marĭ de statŭ dela 1848 şi 1867 au lăsatŭ o tristă moştenire: înstreinarea dintre Sasĭ şi Ungurĭ. Astăḑĭ d. e. în tóte ministeriele ungare suntŭ numai doi funcţionarĭ de origine săsésca, şi încă într'o posiţiune mediocră; au perdutŭ Sasii vechia lorŭ unitate comunală, în care vedeau pétra unghiulară cea mai sigură a esistenţii lorŭ.

Când îşĭ aminteşce cinéva totŭ ce au perdutŭ Sasii, nu e mirare că ei au purtatŭ o luptă atâtŭ de seriósă şi tenace pentru vechile lorŭ instituţiunĭ. Lupta acésta, îndreptăţită prin art. de lege XLIII din 1868, şi mai multŭ încă împrejurările secundare ce o-au însoţitŭ, au făcutŭ pe guvernŭ sĕ considere pe Saşĭ ca duşmanĭ ai fiinţei statului ungurescŭ, ér Sasii sĕ considere ca adevĕrŭ, că nisuinţa puterei statului este, sĕ nimicéscă esistenţa naţională a Sasilorŭ şi sĕ le ia orĭ-ce mijlóce de vieţuire, ţinêndu-se posibilă maghiarisarea, pe acéstă cale, cu forţa şi cu orĭ-ce preţŭ.

Dér precum e lipsită de orĭ-ce temeiu bănuiala că Sasii suntŭ duşmanĭ ai statului, aşa nu împărtăşescŭ nicĭ temerile Sasilorŭ, cu tóte că suntŭ unele aapariţiunĭ neliniştitóre, şi anume de aceea nu, fiind că nicĭ unŭ omŭ cu judecată, care e în stare a se ridica peste orbulŭ şovinismŭ, nu póte cugeta seriosŭ la maghiarisarea Sasilorŭ.

Faptŭ e, durere, că suntŭ ómenĭ, carĭ nu numai ţinŭ esecutabilă şi necesară, ci şi lucréză la maghiarisarea Sasilorŭ, dér aceia se află într'o rĕtăcire fatală. Maghiarisarea Sasilorŭ e lucru imposibilŭ, pentru că nu suntŭ copleşiţĭ de elementulŭ maghiarŭ, dér e altceva posibilŭ, că în urma nisuinţelorŭ de maghiarisare se slăbesce puterea de resistenţă a Sasilorŭ, precum în parte s'a şi întêmplatŭ, şi împrăştiaţĭ în majoritatea preponderantă a diferitelorŭ naţionalităţĭ, arŭ cădé, în procesulŭ lorŭ de descompunere, jertfă acestora şi arŭ dispăré fără urmă în acestea.

Acésta, ér nu maghiarisarea, e acelŭ periculŭ de care ne tememŭ şi décă în cameră e vr'unŭ duşmanŭ de mórte alŭ Sasilorŭ, ceea ce nu credŭ, atuncĭ îi voiu descoperi eu mijlócele şi căile, prin care se potŭ mai sigurŭ nimici Sasii, şi îi voiu arăta loculŭ unde potŭ fi loviţĭ de mórte. N'are decâtŭ sĕ spargă organismulŭ bisericei nóstre, de care atêrnă şcólele nóstre, n'are decâtŭ sĕ maghiariseze şcólele poporale şi peste douĕ-trei generaţiunĭ se vorŭ vedé urme ale acestorŭ nenorociţĭ paşĭ, ce le vorŭ deplânge mai multŭ Maghiarii; căcĭ nicĭ o putere de pe pămêntŭ nu va mai scuti pe cei 150,000 de ţĕranĭ saşĭ de pericolulŭ descompunerii.

Acum va înţelege orĭcine, de ce Sasii au combătutŭ legea din 1876 prin care s'a desfiinţatŭ vechia constituţiă municipală, apoi legea şcólelorŭ poporale, respective întroducerea limbei de instrucţiune maghiare. Opunerea Sasilorŭ însĕ a fostŭ interpretată rĕu, că adecă urăscŭ totŭ ce e ungurescŭ, etc. Dér aceste acusărĭ suntŭ netemeinice. Cum s'ar puté negligea o limbă, cum e cea maghiară, de care nu te poţĭ lipsi în vieţa publică? Nu trimitŭ bărbaţii din fruntea bisericei nóstre tinerĭ la institutele din Saraspatak şi Dobriţinŭ ca sĕ se perfecţioneze în limba maghiară?

Altfelŭ stă lucrulŭ cu scólele poporale, unde şi din punctŭ de vedere pedagogicŭ e de combătutŭ întroducerea limbei maghiare, şi din consideraţiă că mai în nicĭ o comună săsésca, ţĕranulŭ sasŭ n'are nevoiă de limba ungurésca, nevenindŭ în atingere cu poporulŭ maghiarŭ. Intre generaţiunea mai tênĕră cultă, care are nevoiă de limba maghiară, se lăţesce în modŭ îmbucurătorŭ cunoscinţa acestei limbĭ.

Dér fiindŭ odată legea naţională,

deși ne-amŭ opusŭ atuncĭ și nu ne-amŭ opune décă s'ar abroga, ne supunemŭ ei și rĕmână, numai pace sĕ fiă. Dér atuncĭ sĕ se procédă cu cuviință și cu cruțare la esecutarea acestei legĭ din partea administrațiunei instrucțiunei, o-cupându-se acésta în mai micŭ gradŭ cu afacerile nóstre bisericescĭ și școlare, sĕ respecte constituția și autonomia bisericei nóstre, de care însușĭ guvernulŭ absolutisticŭ nu s'a atinsŭ.

După ce arată câte institute de învĕțământŭ au Sasii; cum îșĭ facŭ datoria și pe acestŭ tĕrêmŭ, fără vre-unŭ sprijinŭ dela statŭ, afară de douĕ posturĭ de totŭ neînsemnate; cum singura lorŭ cultură i-a susținutŭ și'i susține; cum sub regii casei Anjou și sub dreptulŭ rege Mateiu Corvinŭ făceau comerțŭ până la Marea Baltică, Adria, Bosforŭ, Marea Mediterană, și aveau deposite în Danțig, Zara, Constantinopol și Alexandria; cum adĭ chiar cu totŭ timpulŭ celŭ vitregŭ progreséză pe tóte terenele, ér nu cum a disŭ unŭ deputatŭ într'o scriere volantă, că stagnéză: dice că acei Sasĭ n'au progresatŭ și suntŭ cei mai sĕracĭ și mai rĕmașĭ îndĕrĕtŭ, carĭ au statŭ în afară de fondulŭ regiu în comitate și până la 1848 au fostŭ iobagĭ. Colegulŭ sĕu n'are decâtŭ sĕ întreprindă o călĕtoriă prin orașele săsescĭ sub conducerea sa și se va convinge de progresele culturale, economice și industriale ale Sasilorŭ, fără sĕ priméscă vr'o subvențiune dela statŭ, ca alte reuniunĭ economice (cele maghiare.) Apoi continuă:

Din cele spuse despre situațiunea Sasilorŭ și despre periculele ce-i încungiură, se vede că Sasii niciodată nu potŭ fi periculoșĭ naționalităţii ungurescĭ, și convingerea mea nestrămutată e, că precum susținerea unui poporŭ fidelŭ statului, inteligentŭ, muncitorŭ e în interesulŭ statului, totŭ așa și interesulŭ naționalŭ-maghiarŭ pretinde cu necesitate necondiționată esistența mai departe a Sasilorŭ, și nu mĕ îndoescŭ că Maghiarii se vorŭ convinge despre aceea, că *totŭ ce se'ntêmplă în interesulŭ specialŭ alŭ Sasilorŭ, trebue privitŭ ca cum s'ar întêmpla directŭ în interesulŭ rassei ungurescĭ.*

Sciu că unii nu vorŭ recunósce acésta, fiindcă Sasii abia numĕră 200,000 suflete și prin urmare credŭ că suntŭ unŭ factorŭ pré neînsemnatŭ decâtŭ ca esistința orĭ dispariţiunea lorŭ sĕ pótă fi de vre-o importanță mare. Dér e o erórе mare a crede acésta. Importanța unui poporŭ nu se mĕsóră numai după numĕrŭ, ci și după calitatea, trecutulŭ, misiunea istorică și după referințele esteriόre ce-lŭ încongióră.

Aci face indirectŭ complimente Ungurilorŭ, carĭ deși numai 6 milióne (și de ce nu $4^1/_2$—5? Red.) dér suntŭ stăpânĭ peste 10 milióne (adecă 12. Red.) de altă naționalitate și jócă rolŭ în Europa. Acestea ca sĕ arate, că nu numĕrulŭ decide și că prin urmare nicĭ cei 200,000 Sașĭ nu suntŭ de nebăgatŭ în sémă. Apoi continuă:

Póte fi indiferentŭ pentru cineva, că ce sórte vorŭ avé cele 8 cetățĭ și vr'o 230 comune rurale cu o proprietate de 1,200,000 jugăre? Este vre-unul, care ar mai considera și de aci înainte Ardealulŭ ca unŭ bastionŭ puternicŭ alŭ corónei ungare, décă locuitorii acelorŭ cetățĭ și sate arŭ avé sórtea de care am vorbitŭ mai nainte? Repetŭ déră, că esistența Sasilorŭ ca Sasĭ este unŭ interesŭ de frunte maghiarŭ. (Aplause. Strigăte: Așa este!)

Când se va pĕtrunde societatea maghiară de acésta, și nu mĕ îndoescŭ că nu se va pĕtrunde, atuncĭ se va regula și raportulŭ dintre Sasĭ și guvernulŭ și societatea maghiară, făcêndu-se totŭ ce e de făcutŭ între marginile legii și ale dreptului pentru esistența și desvoltarea Sasilorŭ, și înlăturându-se totŭ ce împedecă și periclitéză esistența și desvoltarea lorŭ. Nu ceremŭ privilegii, nicĭ drepturĭ deosebite, ci *dreptate.* Ceremŭ ca *sĕ nu nĭ-se detragă acele garanții, care suntŭ destinate a asigura esistența și cultura nóstră;* guvernulŭ sĕ procédă după lege cu noi, cu bunăvoință și cuviinciosŭ; organele oficiale trimise de guvernŭ în mijloculŭ nostru sĕ fiă drepte, cu tactŭ, destoinice; guvernulŭ sĕ sprijinéscă și promoveze interesele și lucrarea nóstră culturală liniștită. Multe amŭ fi făcutŭ: comasarea, căi ferate vicinale, regularea Oltului, căcĭ capitale din năuntru și din afară ne stau la disposiția, dér în locŭ de acéstă activitate plină de binecuvêntare pentru patriă, amŭ fostŭ nevoițĭ de decenii sĕ perdemŭ puterile și timpulŭ celŭ prețiosŭ în certurĭ politice nefructifere. (Aplause și mișcare).

Acestea ceremŭ și nimicŭ ce ar sta în contradicere cu legea și ce guvernulŭ n'ar fi în stare sĕ acorde. Atitudinea nóstră politică și aceea, că formămŭ o partidă opoziţională în dietă nu stă în contradicere principiară cu idea de statŭ maghiarŭ și de aceea trebue sĕ căutămŭ a ne înțelege cu guvernulŭ. care represintă puterea statului, și sĕ ne alăturămŭ lui décă e posibilŭ, aci nu e vorba de unŭ anumitŭ guvernŭ concretŭ, ci de guvernulŭ ungarŭ *in abstracto.* Suntŭ convinsŭ, că atuncĭ și cele douĕ partide opoziționale, uitândŭ interesulŭ de partidă, ar saluta cu mulțămire patriotică o restabilire a păcii între unŭ poporŭ fidelŭ și între puterea statului.

Presupusa dușmăniă către statŭ, ce ni se impută, e o acusațiune atâtŭ de absurdă, încâtŭ a ne mai apĕra contra ei ar însemna a ne contesta nouĕ mintea sănĕtósă; amŭ spusŭ la diferite ocasiunĭ, în publicŭ, că suntemŭ și vremŭ sĕ rĕmânemŭ cetățenĭ fidelĭ acestui statŭ, a cărui esistență e o necesitate europénă, noi amŭ declaratŭ că *recunóscemŭ fără reservă rolulŭ conducĕtorŭ în acestŭ statŭ națiunei maghiare,* fiindŭ că acestŭ rolŭ se cuvine națiunei maghiare în puterea dreptului istoricŭ, în puterea numĕrului, în puterea inteligenței și în puterea posesiunei; amŭ declaratŭ, că *recunóscemŭ fără contradicere limba maghiară ca limbă a statului* în estinderea hotărîtă de lege. (Aprobărĭ.)

Credŭ că mai pe față, mai sinceră și mai leală declarațiune nu se póte face și décă totușĭ guvernulŭ refusă a îndeplini modestele nóstre dorințe, atuncĭ nu putemŭ fi aderențĭ ai guvernului — a cărui purtare față cu noi nu o înțelegemŭ — și nicĭ ai partidei lui, dér nicĭ ai celorŭ douĕ partide opoziționale, deórece nicĭ una din ele n'a arătatŭ nicĭ cea mai mică închinare d'a se interesa de sórtea și de dreptele nóstre cererĭ.

Cu tóte astea nu respingŭ bugetulŭ, ci-lŭ primescŭ ca basă a desbaterei speciale.

Incheiă apoi dicêndŭ, că starea financiară a statului e rea, că dările nu se mai potŭ spori, că sporirea dării de consumŭ înpuținéză consumațiunea și prin urmare venitele statului totŭ nu sporescŭ. Țéra fiindŭ sĕracă trebuescŭ reduse cheltuelile statului, trebue ridicatŭ creditulŭ ei și acésta se póte face printr'o politică internă înțeléptă, printr'o administrațiune și justiţiă bună, în scurtŭ *prin consolidarea internă a statului.*

SCIRILE DILEI.

Pe când deputatulŭ naționalŭ sasŭ *Meltzl* vorbesce în dieta din Pesta despre nĕcasurile Sasilorŭ și despre neajunsurile ce le suferŭ ei din partea regimului, pe atuncĭ deputatulŭ guvernamentalŭ sasŭ *Fluger* din Bistrița bea și mănâncă cu deputații ungurĭ toastândŭ pentru „distinsulŭ bărbatŭ de statŭ“ Tisza și ridicândŭ până'n norĭ pe șoviniștĭ.

Semnŭ alŭ timpului.

***

In Nr. 257 din anulŭ trecutŭ alŭ fóiei nóstre, d-lŭ preotŭ din *Ilva mare,* Iosifŭ *Balu,* fŭ învinovățitŭ de unŭ corespondentŭ din acele părțĭ, că ar fi prea nepăsătorŭ față cu școlele medii românescĭ, ducêndu'șĭ copii mai întâiu la școla ungurescă de statŭ din Rocna, ér acum la școlele ungurescĭ din Gherla. Totŭ atuncĭ i s'a făcutŭ d-lui Balu imputare că șĭ-ar fi esprimatŭ către inspectorulŭ reg. ungurescŭ de școle Havas dorința, de a avé în Rocna baremĭ 2 clase gimnasiale ungurescĭ. D-lŭ preotŭ Balu, prin o corespondență adresată nouĕ cu data 25 Decemvre a. tr., dice că privesce ca ofensă schimonosirea numelui sĕu în „Baál Iozsef“ de către corespondentŭ; asigură, că atâtŭ d-sa câtŭ și familia d-sale de corpulŭ naționalŭ românescŭ nu se vorŭ deslipi niciodată; în casa sa are cele mai bune foi românescĭ. Școlele românescĭ din Năsĕudŭ nu le-a desconsideratŭ niciodată, ba mulțĭ copii din Ilva mare s'au dusŭ la școlele din Năsĕudŭ îndemnațĭ de d-sa. Copii d-sale spune că i-a crescutŭ românesce și i-a dusŭ la școlĭ ungurescĭ numai de nevoiă; dér în școla ungurescă fiindŭ năpăstuițĭ de contrarĭ, se oțelescŭ chiar în spiritulŭ naționalŭ românŭ. Asigură în fine, că a avutŭ și are firma hotărîre, ca pe copii sĕ-i ducă în clasele superióre la școle românescĭ.

Póte sĕ fiă bune intențiunile părintelui Balu, dér ce esemplu ia poporulŭ, vĕdêndŭ pe preotulŭ lorŭ că'șĭ trimite copii la școla ungurescă? Cum póte trece înaintea lui ca bunŭ Românŭ și ca sprijinitorŭ alŭ scólei românescĭ?

***

Unŭ altŭ autorŭ alŭ crimei din strada Dionisie în *Bucurescĭ,* anume Neculae Nedelcu, a fostŭ prinsŭ în ținutulŭ Făgărașului.

***

O *mină de aurŭ* s'a descoperitŭ în grópa „Iosif“ din Șemnițŭ. După cum sĕ spune, mina e fórte bogată și s'au și luatŭ mĕsurile necesare pentru esploatarea ei.

***

Păzitorulŭ căii ferate din valea Someșului, Samuelŭ Gergely, *a împușcatŭ* deunădile la stațiunea Deșiu, în locŭ de unŭ lupŭ pe servitorulŭ dela calea ferată Alois Feuerstein, rănindu-lŭ la piciorŭ. Cercetarea va dovedi, décă a fost în adevĕrŭ o erórе orĭ unŭ actŭ de rĕsbunare, deórece amêndoi nu pré trăiau în prietiniă.

***

In ședința comisiunei administrative a comitatului *Pesta* ținută la începutulŭ lunei aceșteia, inspectorulŭ de dare raportă că la 31 Decemvre 1887 restanța de dare era de 4,177. 080 fl. $92^1/_2$ cr. Din acéstă sumă s'a plătitŭ 3,697.810 fl. $40^1/_2$ cr. Astfelŭ mai e restanța de dare 479.270 fl. 52 cr. Din tacsa de liberare dela serviciulŭ militarŭ restanța a fostŭ 178.827 fl. 93., din care s'au plătitŭ 95.477 fl. 68 cr. și a rĕmasŭ o restanță de 83.350 fl. 25 cr. adecă cu 6486 fl. 98 cr. mai multŭ ca în anulŭ trecutŭ. Inspectorulŭ de scóle se plânge însĕ de școlele comunelorŭ Majsa, Halas, Szent-László, în carĭ totŭ felulŭ de individĭ propunŭ. Comitetulŭ administrativŭ a hotărîtŭ de a se adressa în causa acésta la ministrulŭ de instructiune.

„FOILETONULŬ GAZ. TRANS.“

(2)

STRĂBUNII NOȘTRI

Novelă istorică

Anulŭ 104 după Christ.

Cartea I. — Pădurea Bersovia.

CAP. I.

Deodată se audi printre frunde glasŭ dulce de fecióre, ridicându-se în vĕzduhŭ până la sóre. Corulŭ din foișorŭ cânta biruințele dace, chema sprijinulŭ lui Zalmolcse și aducea laude lui Decebalŭ, sfîrșindŭ fiecare strofă a acestei cantilene cu:

Călĕtorŭ peste hotare,
Vêntule, abate-țĭ drumulŭ,
Că te spulberă ca fumulŭ
Cu o singură oftare.

Căcĭ acum Domnulŭ ofta!.. De când dĕduse pieptŭ cu Traianŭ, par'că i se frânsese cerbicea; capulŭ mai multŭ spre pieptŭ căta, de unde înainte sta vînjosŭ pe umerĭ ca o buturugă de munte, și când acum se ridica în susŭ, era turbure, cruntŭ și negru.

Pe când corulŭ cânta, Vezinas strigă de trei orĭ pe Decebalŭ:

— Dómne, Dómne, Dómne...

Dér Domnulŭ era dusŭ pe gândurĭ. Atuncĭ Vezinas îlŭ atinse ușorŭ pe umĕrŭ. Elŭ tresări, și intinse mâna alăturĭ sĕ apuce buzduganulŭ, dér buzduganulŭ era trântitŭ la piciórele tronului.

— Preotŭ alŭ naibei, dise Domnulŭ cruntŭ, ai norocŭ, că eștĭ tu. Piei din ochi-mĭ!...

Dér Vezinas, în locŭ sĕ asculte, întinse mânile înainte, lipi palmă de palmă, le ridică în susŭ spre sóre, la lăsă ér în josŭ și plecatŭ spre Decelŭ dise:

— Ascultă, muiere!...

Decebalŭ ridică ochii scânteietorĭ dela pământŭ și-șĭ smulse barba. Vezinas urmă:

— Sĕ se ducă doi drumețĭ pe lumea cealaltă ca sĕ întrebe pe Zalmolcse, décă vomŭ puté ispiti pe Longinŭ.

Domnulŭ făcu semnŭ din mână ca sĕ se ducă.

Indată mulțimea din juru-i se dete la o parte, și se vĕdură popii alergândŭ sĕ arunce în sulițele înfipte în pământŭ doi soldațĭ tinerĭ. Dér, deodată, Domnulŭ se sculă în picióre și strigă:

— Stăi!... In loculŭ ostașilorŭ sĕ se trimeată la Zalmolcse doi popĭ.

— Legea lui Zalmolcse vré doi soldațĭ, dise Vezinas fără a se mișca.

— Ei, preotŭ alŭ dracului!... strigă Decebalŭ furiosŭ. Mie îmĭ trebuescŭ flĕcăii!...

— Așa vré legea, dise Vezinas totŭ nemișcatŭ.

— Eu schimbŭ legea!... răcni Decebal.

Atuncĭ Vezinas, care școia când póte înfrânge porunca stăpênului, întinse mânile din nou spre sóre, le strinse la pieptŭ, cădu pe brâncĭ, cu capulŭ în țĕrênă, și se rugă... Decebalŭ se reaședă. Corulŭ căntă.

Vezinas se sculă dela pământŭ transfiguratŭ. Zalmolcse se milostivise sĕ-i vadă gândurile și-i poruncise sĕ ardă de vie pe cea mai tênĕră și mai frumósă fecióră din corŭ, față cu Longinus.

S'o ardă!... se rĕsti Regele. Apoi adauge mărăindŭ printre dințĭ: „fetele nu-mĭ facŭ trebuință.“

Și se deteră poruncĭ sĕ vie *Longinus.*

II.

In acele timpurĭ de mărire romană, celŭ mai puternicŭ și mai vestitŭ omŭ din monarchiă, după insușŭ Impĕratulŭ, era nobilulŭ cavalerŭ Cassiu Longinŭ.

Născutŭ, ca și Traianŭ, în provincia spaniolă Brutium, elŭ crescuse în castre alăturĭ de viitorulŭ Impĕratŭ și învĕțase a-lŭ iubi și a onora înaltele virtuțĭ, blândeța de caracterŭ și talentele marelui sĕu amicŭ, care, când fŭ chematŭ de sórte sĕ ia frênele lumii, îșĭ aduse aminte că prietenia nouă este cu atâtŭ mai falsă cu câtŭ omulŭ se urcă mai susŭ și că unŭ vechiu și bunŭ prietenŭ este ca o a doa consciință a nóstră. — Astfelŭ Longinŭ se apropia de treptele tronului, și nimenĭ, nicĭ chiar Impĕrăteasa *Plotina,* nicĭ ruda sa *Eliu Adrianŭ,* guvernatorulŭ provinciei Siriei, care mai pe urmă avea sĕ-i urmeze la tronŭ, nicĭ unulŭ nu se bucura de o mai întreagă încredere și o mai caldă prieteniă din partea impĕratului ca Longinŭ, șĭ apoi învĕțatulŭ architectŭ Apollodorŭ din Damascŭ.

Cavalerulŭ însĕ o și merita.

Desinteresatŭ, sobru, bunŭ cu cei micĭ, demnŭ cu cei marĭ, amiculŭ Impĕratului era una din cele mai nobile figurĭ ale acelorŭ timpurĭ, în carĭ, după pilda împĕratului, părea că virtuțile republicane renăscuseră mai splendide încă.

Și când te gândescĭ că „patrioții“ cu tóte astea, totŭ numai scólelorŭ neunguresci le găsescŭ cusururĭ se póte sĕ nu le dicĭ că ferbe rĕutatea în ei?

* *

Pe linia căii ferate *Budapesta-Clușiu* trenurile accelerate Nr. 301 și 302 se opreseŭ cu începere dela 13 (25) Ianuarie unŭ minutŭ la stația *Berettyo-Ujfalu* pentru a se sui și scoborî călĕtorĭ. Trenulŭ Nr. 301 plécă din acéstă stațiune la 9 óre 56 minute diminéța ér trenulŭ Nr. 302 la 6 óre 23 minute séra.

Literatură.

Școla și Familia, fóiă pentru părinți și învĕțătorĭ, ese de două orĭ pe lună; costă pe anŭ 3 fl. v. a. Nr. 16 și 17 din Decemvre cuprindŭ următorulŭ materialŭ: Epistole asupra crescerei adresate dómnei S., de *I. Popea;* Conducerea copiilorŭ, de unŭ *amicŭ alŭ fóiei;* Lecțiunĭ din învĕțămêntulŭ religiunei, de *Iosifŭ Aronŭ;* Despre posibilitatea de a esista ocuitorĭ în sóre, de *M. D. Paulianŭ;* Lecțiunĭ practice din fisică, de *I. Dariu;* Despre marinimie de *I. C. Panțu;* La Crăciunŭ, poesii de A. Bârseanŭ; Bibliografie; Diverse.

Convorbirĭ literare. Nr. 10 din 1 Ianuariu c. are următorulŭ sumarŭ: V. Alexandri de *G. Bengescu;* Străbunii noștri, novelă de *D. Zamfirescu;* Ochiulŭ lui Bogdanŭ, poesie de *C. Economu;* Voiu rîde, poesie de *A. C. Cuza;* Don Quijote dela Mancha trad. de *S. G. Vârgolicĭ;* Istoria limbei și literaturei rom. de Nădejde, recensiune de *I. N. Romanŭ;* poesii din Horațiu trad. de *D. C. Olănescu;* Speranța, poesie de *F. C.;* Bibliografiă; Corespondență.

Convocare.

Membrii și toțĭ cei ce voescŭ a se înscrie ca membri ai *Despărțămêntului VI.* alŭ „Associațiunei transilvane, pentru literatura și cultura poporului românŭ“, suntŭ prin acéstă convocare invitațĭ a lua parte *la adunarea generală* a Despărțĕmêntului, ce se va ținé în *Deva* la **11 Faurŭ 1888 st. n.** înainte de amédĭ la 11 óre.

Deva, la 3 (15) Ianuarie 1888.

F. Hossu Longinŭ actuarŭ. *Ioane Papiu* directorŭ.

SCIRĬ ULTIME.

Guvernulŭ din Viena a supusŭ camerei convențiunea austro-română relativă la delimitarea granițelorŭ.

Diarulŭ „Neu Freie Presse,“ vorbindŭ despre vizita făcută de d. Sturza prințului Bismarck, spune că cercurile politice vieneze vĕdŭ aci o nouă probă de bunele raporturĭ care există între Germania și România.

Principalulŭ asasinŭ alŭ soțilorŭ Lespezeanu din strada Dionisie în Bucurescĭ și care a fostŭ prinsŭ lângă Făgărașŭ, se numesce Ionŭ Samuilŭ Popa.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ „Gaz. Trans.“)

Berlinŭ, 27 Ianuarie. Comisiunea pentru armată a primitŭ noua lege militară. Ministrulŭ a declaratŭ, că cheltuelile se ridică la 280 milióne mărcĭ. Noua armată (glótele) rĕmâne în timpŭ de pace pe hârtiă, dér se preface în carne și sânge în timpŭ de rĕsboiu.

Viena, 27 Ianuarie. Inșelătorulŭ cu bilete de liber percursŭ pe calea ferată Soré a fostŭ condamnatŭ la 9 lunĭ carceră grea.

DIVERSE.

Prințulŭ Svediei înamoratŭ. Asupra fiitórei logodirĭ a prințului Oskar de Suedia cu d-șóra de onóre Ebba Munck a Fulkila, o fóiă din Stockholm relatéză următórele: Deja acum doi anĭ se vorbea despre simpatia prințului pentru d-șóra Ebba, dér se credea, că timpulŭ și împrejurările vorŭ răci acestŭ amorŭ romantic. D-ș. fŭ concediată dela Curte și sgomotulŭ amuțĭ. La 29 Decemvre se ținŭ primulŭ balŭ mare de anulŭ nou, la care a luatŭ parte prințulŭ Oskar. A bătutŭ la ochĭ, că elŭ a dansatŭ mai multŭ cu d-șóra Munck. Sgomotulŭ adormitŭ se redeșteptă și a doua di foile publicară, că în urma consimțĕmêntului părințilorŭ sĕi prințulŭ a cerutŭ mâna d-șórei. Se afirmă că în curêndŭ prințulŭ se va cununa. Se mai povestesce, că regele audindŭ despre acestŭ amorŭ nepotrivitŭ alŭ fiului sĕu, a fixatŭ unŭ termenŭ de încercare pentru credința prințului. Cei doi anĭ au trecutŭ; prințulŭ a suferitŭ pentru dragostea sa și acum ișĭ póte lua mirésa. Dér acestŭ pasŭ este de o însemnătate fatală pentru elŭ, căcĭ legea prevede, că orĭce prințŭ și moștenitorĭ ai sĕi, care se căsătoresce cu o fată de familiă neprinciară pierde dreptulŭ la tronŭ. Ba legea norvegeană adaugă; că în acestŭ casŭ prințulŭ nu e în dreptŭ a purta titlulŭ de prințŭ. Deci prințulŭ trebue sĕ sacrifice multŭ spre a'șĭ câștiga pe iubita sa. D-șóra Munck are deja 29 anĭ, nu e de o frumsețe clasică dér e plăcută. E sveltă, cu o figură aristocratică, cu unŭ pĕrŭ brunŭ și la fațâ fórte albă și curată. Dér ceea ce o distinge mai multŭ este ființa ei simpatică și bunĕtatea inimei. Ea este fiica colonelului Jacob Munck; are doi frațĭ ofițerĭ. Familia n'are avere, dér e de o nobleță veche filandeză; străbunulŭ ei a devenitŭ nobilŭ la 1585. Alțĭ doi descendențĭ au devenitŭ contĭ și baronĭ. Familia domnișórei Munck ocupă o posiția distinsă în societatea înaltă.

Tragere cu arma germană cu repetițiune. De puțină vreme s'a făcutŭ în Wurtemburg o experiență cu noua armă cu magasiă germană, exueriență care a datŭ o închipuire despre ceea ce va fi unŭ viitorŭ resbelŭ. Efectulŭ acestei arme, care după cum se scie, este însĕ menită a se perfecționa, a fostŭ din cele mai marĭ, deși diferite împrejurărĭ au îngreuiatŭ prețuirea distanțelorŭ și cu tóte că unŭ vêntŭ tare stânjinea siguranța de tragere. O companiă de infanteriă, pe piciorŭ de rĕsboiu, a fostŭ însărcinată cu tragerea. Ca inamicŭ erau închipuite tóte armele, infanteria, cavaleria, artileria, prin figurĭ mișcătóre. Infanteria a căutatŭ sĕ tragă asupra unei baterii care trecea ca la 1200 metri, o parte din companiă îngenunchiândŭ pentru a da focurĭ și apoi înaintândŭ repede. Când ajunsese inamiculŭ cam la 200 de metri, s'a comandatŭ focŭ cu arma cu magasiă. Efectulŭ a fostŭ îngrozitorŭ, figurile erau tóte făcute bucățĭ. Loviturile dela capŭ ar fi fostŭ rănĭ mortale și cele mai multe figurĭ avéu 3 séu 4 rănĭ, și încă mai multŭ. Figurile de artileriă, servanțĭ, tunurĭ și înhămătură, erau găurite. Cavaleria s'a nimicitŭ după ce primise câteva salve. Părerea ómenilorŭ cunoscĕtorĭ carĭ au statŭ față la acéstă tragere de mai bine de o jumĕtate oră, a fostŭ că o despărțire de infanteriă séu de cavaleriă care n'ar parveni sĕ trécă de focurile armei cu magasiă, ar fi cu desĕvêrșire nimicită. (Rev. Arm.)

O bună cafea. „Journal des Brasseurs“ ne aduce scirea că cafeaua făcută cu apă destilată este cu multŭ mai plăcută la beutŭ decâtŭ cea făcută cu apă de puțŭ séu de isvorŭ. Cafeua făcută cu apă destilată are o finețâ, și chiar unŭ gustŭ mai delicatŭ și unŭ parfumŭ superiorŭ decâtŭ cea făcută cu apă ordinară, fiindŭ că calitățile sale suntŭ prea desvoltate și complectŭ perfecte. Causa este că carbonații pămêntoșĭ pe care îi conține apa bună de beutŭ distrugŭ o parte din taninulŭ cafelei, cu care formézâ unŭ produsŭ insolubilŭ și fără gustŭ, pe când apa destilată lasă taninulŭ intactŭ, și cafeaua îșĭ păstréză tóte proprietățile sale tonice, a cărorŭ lucrare este atâtŭ de însemnată asupra stomacului. Etă dér o experiență ușorŭ de făcutŭ și fiăcare póte găsi puțină apă destilată la farmaciă, pentru ca sĕ se pótă convinge de adevĕrŭ. Ceea ce se petrece cu cafeua s'a putută constata și la fabricarea berei. Apa încărcată de bicabornatŭ de varŭ distruge asemenea la fertŭ o mare parte din taninulŭ hemeiului și face ca berea sĕ-șĭ piérdă agentulŭ tonicŭ celŭ mai bunŭ.

Fecunditate. Femeia Joița Grigore Stanŭ Baciu, din comuna Vadu-Săpatŭ, județulŭ Prahova, în diua de 18 Decemvre espiratŭ a datŭ nascere la 3 copii, unŭ băiatŭ și două fete, în modulŭ următorŭ: în diua de 18 pe la 9 ceasurĭ diminéța a născutŭ o fată, a 2-a di, la 19, a doua fată și băiatulŭ. In aceiașĭ di pe la orele 12 au încetatŭ din viață atâtŭ mama lorŭ câtŭ și copii.

In ora de latina. In clasa I. gimnasială vine în traducere vorba ciconia. „Ce însemnéză acestŭ cuvêntŭ?“ întrébă profesorulŭ pe băiatŭ, care însĕ nu se preparase tocmai bine. Vecinii voiescŭ sĕ-i ajute. Cel din drépta îi șoptesce: cocostârcŭ; celŭ din stânga: barză. Băiatulŭ rĕspunde: cocobarză.

Din viéța școlară. Satulŭ B. este cam rĕspânditŭ. Băieții, carĭ vinŭ la scólă, trebue sĕ-șĭ ia merinde cu ei, de óre-ce la amédĭ nu se potŭ întórce acasă. Peste iérnă mulțĭ dintre ei îșĭ iau ca merinde cartofĭ, pe carĭ îi punŭ în soba clasei de se cocŭ. Și când cartofii suntŭ gata, nu desprețuesce nicĭ d-lŭ învĕțătorŭ a gusta din ei, căcĭ de! omŭ e și elŭ, ș'apoi, ca mai toțĭ dascălii noștri, n'are cine scie ce plată. — Etă, că într'o di de érnă vine părintele protopopŭ, ca sĕ visiteze scóla. Reverenția sa începe a esamina pe scolarĭ, și între altele întrébă pe unŭ băiatŭ din banca cea dintâiu: „Spune-mĭ, fĕtulŭ meu, în câte încheieturĭ se împarte simbolulŭ credinței?“ — Școlarulŭ nu scie ce sĕ rĕspundă. Reverenția sa sa întrébă pe alŭ doilea școlarŭ, pe alŭ treilea, pe alŭ patrulea... Nicĭ unŭ rĕspunsŭ. Plinŭ de mirare protopopulŭ se adreséză către întréga clasă: „Nu scie nicĭ unulŭ dintre voi sĕ rĕspundă la întrebarea mea?“....., O pausă penibilă. Intr'aceea étă că se ridică cam cu sfială unŭ băiatŭ din banca din urmă, de lângă sobă. Reverenția sa e sigurŭ, că în sfêrșitŭ va căpĕta rĕspunsulŭ doritŭ. „Ei bine, spune-mĭ tu, fĕtulŭ meu, câte încheieturĭ are simbolulŭ credinței?“ — „S'au copt cartofii!“ rĕspunse băiatulŭ așa, cu gura cam pe jumĕtate. „Scóla și Fam.“

NECROLOGŬ.

Ernestina Aronsohn n. Wischhoffer, soția stimatului comerciantŭ și președinte alŭ comunității israelite din Brașovŭ, d-lui Löbel Aronsohn, a încetatŭ alaltaerĭ din viéță în vêrstă de 41 anĭ. Rĕposata a fostŭ președintă a reuniunei femeilorŭ israelite.

Inmormêntarea s'a făcutŭ adĭ în cimiteriulŭ israelitŭ.

Fiă-i țĕrîna ușóră.

Cursulŭ pieței Brașovŭ

din 27 Ianuarie st. n. 1888.

Bancnote românescĭ .	Cump.	8.44	Vênd.	8.46
Argintŭ românescŭ .	„	8.40	„	8.43
Napoleon-d'orĭ . . .	„	10.—	„	10.02
Lire turcescĭ	„	11.30	„	11.33
Imperialĭ	„	10.30	„	10.33
Galbinĭ	„	5.90	„	5.96
Scris. fonc. „Albina“ 6%	„	101.—	„	102.—
„ „ „ 5%	„	98.—	„	99.—
Ruble Rusescĭ . . .	„	109.—	„	110.—
Discontulŭ	6½—8% pe anŭ			

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureșianu.

De trei anĭ deja, dela întâiulŭ rĕsboiu cu Dacii, Longinŭ însoțea pe Traianŭ la Dunăre, și nu fusese di, nu fusese minutŭ, în acestŭ greu și obositorŭ rĕsboiu, în care sĕ nu-șĭ expue viéța pentru a apĕra pe a stăpânului și amicului sĕu. De aceea acesta îlŭ și onora atâtŭ.

Când regele Dacilorŭ, Decebalŭ, se supuse pentru prima óră la anulŭ 102, Longinŭ fŭ acela care, în numele Impĕratului, impuse condițiunile de pace.

Dér n'apucase bine sĕ se depărteze Impĕratulŭ, și Decebalŭ, nu numai că nu rase întăriturile de lemnŭ și pămêntŭ ale Zarmizegethusei, Pelendavei și Patavisei, nu numai că nu dete prinșii înapoi, dér încă se apucă, cu sciința lorŭ, sĕ-șĭ facă întăriturĭ de didŭ, sĕ-șĭ pregătească castre de apĕrare ca Romanii și sĕ măcelărească legionarii rĕmașĭ ca sĕ execute condițiunile de pace.

Când se întórse a doua óră Traianŭ, Longinŭ era dela sine generalisimŭ alŭ óstelorŭ, căcĭ elŭ învĕțase în parte și limba dacă, și locurile și năravurile lorŭ; dér din prima ciocnire furia romană, vĕdŭ că de astă dată avea sĕ lupte cu unŭ leu otărîtŭ sĕ-șĭ apere pustiulŭ până la ultima picătură de sânge, ba, mai multŭ, cu unŭ leu care învĕțase șireteniile ómenilorŭ minunatŭ de bine și le întorcea acum în contra-le.

După întâia ciocnire, Romanii înaintară până apróape de Zarmizegethusa: Decebalŭ cerŭ unŭ armistițiu și trimise pe nobilii *Bărhal și Scorylo*, care însoțeau pe fiulŭ sĕu *Decidavŭ*, sĕ solicite dela Traianŭ trimiterea unui omŭ de încredere, care sĕ cunóscă limba și sĕ desbată cu elŭ, în persónă, condițiile de pace.

Mărinimia lui Traianŭ nu-lŭ făcŭ sĕ bănuéscă unŭ minutŭ măcarŭ, că regele dacŭ îi întindea o cursă, și, după cum elŭ liberă pe *Decidavŭ* cu boierii sĕi, totŭ asemenea credea că Longinŭ va fi cinstitŭ și liberatŭ de Decebalŭ.

Dér Decebalŭ urma altfelŭ: vĕdêndŭ că Traianŭ îi trimitea pe celŭ mai mare și mai iubitŭ generalŭ alŭ sĕu, credŭ că șĭ-a găsitŭ scăparea într'o faptă urîtă, și nu mai dete drumulŭ lui Longinŭ.

Eată cum apărea acum Romanulŭ în poiana din pădure, nalt, mândru, falnicŭ...

De când venise, trăia într'unŭ felŭ de leasă de scândurĭ, pe unŭ piciorŭ de ștejarŭ, unŭ felŭ de porumbarŭ, ca tóte locuințele Dacilorŭ dela țĕră, unde nu se da josŭ decâtŭ când vroia sĕ se plimbe. Mai întâi Decebalŭ îlŭ trimise în Zarmizegethusa, ca pe deoparte sĕ sparie pe Traianŭ, ér pe alta sĕ încânte pe Longinŭ dândŭ totŭ feliulŭ de serbătorĭ în cinstea lui.... Dér cine avea inimă de serbătorĭ! De câtăva vreme îlŭ aduseră în tabără.

Longinŭ venea pe o cărare din pădure, urmatŭ de unŭ singurŭ sclavŭ alŭ sĕu, unŭ cubicularu, și de patru soldațĭ dacĭ. Chipulŭ lui mândru și bărbătescŭ se ofilise de neliniște. Cu pĕrulŭ trasŭ pe frunte, cu ochiulŭ tristŭ, venea încetŭ spre Decebalŭ, purtândŭ susŭ pe pieptŭ armura heraldică, toga scurtă, scandalulŭ slabŭ pe piciorŭ, și, cu tótă repulsiunea ce i-o inspira Decebalŭ, ajunsŭ înaintea lui, întinse spada de lemnŭ ce-o ținea în mână și o plecă în josŭ în semnŭ de închinare. Toțĭ ceilalțĭ se daseră la o parte. Decebalŭ ridică capulŭ.

— Ce vrei?... îlŭ întrebă rĕstitŭ.

— Ce vrei tu cu mine? rĕspunse Romanulŭ liniștitŭ.

Decebalŭ îșĭ aduse aminte de vorba lui Verinas:

— Porunca lui Zalmolcse, adăogă elŭ mai blândŭ. Apoi, fără a se uita, făcŭ semnŭ sĕ se aducă jertfa, și îndată slujitorii se rĕpedŭ la frundarŭ și, după câte-va minute, *Dochia*, ținută de doi preoțĭ și urmată de alțĭ doi, înaintează spre ei... Corulŭ fetelorŭ vine în urmă.

Cum din poveștĭ a rĕsăritŭ numele ei și a ajunsŭ până la noi, așa dintre femei se înălțase ea până la mărirea unei dine. Bălae, cu ochii marĭ, venea între cei doi preoțĭ, ca luna între doi norĭ negri, și venea privindŭ speriată înainte-i, par'că ar fi fostŭ ruptă dintr'unŭ basmŭ. Cu pĕrulŭ atêrnatŭ pe spate și amestecatŭ cu bice de argintŭ și torțurĭ de rose, ea străbătea mulțimea curtenilor, galbenă ca însășĭ frica, nesciindŭ pentru ce o ducŭ la rugŭ, dér totușĭ mergêndŭ cu statornicie. Când privirile ei întâlniră pe ale Romanului, o ușóră strălucire i se aprinse în ochĭ, și pe obrazulŭ albŭ rĕsări deodată ca o rosă a sufletului. Ilŭ cunoșcea. In grădinele palatului Zarmiz-Edanului, când Longinŭ, prinsŭ, se odihnea sub mărețiĭ nucĭ, vĕduse chipulŭ tinerei fete... și acum o recunoscŭ și elŭ.

(Va urma.)

Nr. 18724 ex 1887.

PUBLICAȚIUNE.

In puterea Inaltei aprobărĭ esprimate prin ordinațiunea Inaltului Ministerŭ regescŭ ungur. de interne ddto 26 Noemvrie 1887, Nr. 76.289|IV g. se va vinde, pe cale scripturistică de oferte, mai multŭ oferentului, edificiulŭ folositŭ mai înainte ca spitalŭ militarŭ, din ulița căldărarilorŭ Nr. 523.

Referitórea pertractare publică de oferte se va ținea *Joi, în 16 Februarie 1888,* după prânḍŭ la 3 óre, în biroulŭ oficiolatului orășenescŭ economicŭ cu care ocasiune se vorŭ deschide și ofertele ascernute. Condițiunile de oferte se potŭ esamina de fie-cine în amintitulŭ birou în decursulŭ órelorŭ oficióse.

Ofertele sigilate și provědute cu unŭ timbru de 50 cr. au ca sě se aștérnă în amintita ḍi celŭ multŭ până la 12 óre la prânḍŭ d-lui primarŭ Franciscŭ de Brennerberg.

Ofertulŭ trebue sě fie provědutŭ cu unŭ vadiu de 10% din suma oferată ca prețŭ de cumpěrare. Vadiulŭ sě póte constea din banĭ séu hârtii de prețŭ; ofertulŭ are sě conțină dechiarațiunea, cumcă oferentulŭ cunósce condițiunile de ofertŭ și acele contractuale și că se supune lorŭ pe deplinŭ.

Realitatea, ce are sě se vêndă, este prețuită de către oficiolatulŭ orășenescŭ pentru clădirĭ cu 25.000 fl. și la cerere se póte vedea în fiecare timpŭ pe lângă intervențiunea oficiului orășenescŭ economicŭ, la care se află și cheile.

Brașovŭ, 14 Ianuarie 1888.

1c,3—2 **Magistratulŭ orășenescŭ.**

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașovŭ.